

GEWOON ANDERS

• VERENIGING GEMEENSCHAPPELIJK WONEN • NOVEMBER 2021

**BIENNALE
ARCHITETTURA**

2021

22.05-21.11

VENEZIA

GIARDINI / ARSENALE

How
will we live
together?

Biennale Architectuur 2021 in Venetië

Wooncoöperaties: Wonen in zelfbeheer

Een straat als een dorp,
een huis als een jas

INHOUD

- 02 Biënnale architectuur 2021
- 05 Het 'Care Manifesto'
- 07 Column: Welkom!
- 08 Wooncoöperaties: Wonen in zelfbeheer
- 09 Een straat als een dorp, een huis als een jas
- 10 Samen leven, Samen wonen
- 11 Bericht uit de biotoop: 'Onthechten'
- 12 VGW Nieuwsbrief
- 13 Gehoord Gezien Gelezen
- 14 Geen idealistisch eilandje

colofon

GEWOON ANDERS
is het blad van de Vereniging
Gemeenschappelijk Wonen

Abonnementen en losse nummers
Zie info achterflap
Voor een proefnummer mail naar
info@gemeenschappelijkwonen.nl

Redactieadres
Oosterweg 2c
1968 KN Heemskerk

Redactie
Anna Dijkhuis
Heleen Toet
Flip Krabbendam

Aan dit nummer werkten mee
Kim Verheugen
Geertje Pouderoyen
Sanne van Drenth

Foto voorpagina
Affiche Architectuur Biënnale 2021
in Venetië

Vormgeving
Co Aaij

Druk
Drukkerij Pasklaar te Sittard

Biënnale Architectu

De centrale vraag bij de Biënnale Architectuur van 2021 luidt: 'Hoe willen wij samenleven?' Uitgangspunt is dat de architectuur van een bepaalde periode de stand van zaken op dit gebied weerspiegelt. Het bestaansrecht van architectuur is volgens Ciutti (president Biënnale) afhankelijk van 'de mate waarin het verbinding maakt met het leven, met de samenleving én ...alle aspecten van menselijk gedrag'.

Gemeenschappelijkheid is 'het' trefbegrip. Het gaat over collectieven, gemeenschappelijke gebieden ('commons'), universele waarden en daarbij passende architectonische 'highlights'. Over collectieve vormgeving (architectuur) en over collectieve expressie (cultuur).

Op andere gedachten brengen

Hashim Sarkis (curator) is ervan overtuigd dat 'architectuur beter in staat is tot het ruimtelijk vertalen van de pluri-formiteit van waarden dan 'de politiek'. Bijvoorbeeld geïnspireerd door de vraag: *hoe zullen we samen spelen?* kunnen wij gemeenschappelijke regels voor samenleven opnieuw uitvinden. Kunst is volgens hem beter in staat om mensen op andere gedachten te brengen dan 'argumenten, statistieken en grafieken'.

Communicatie, ook lijfelijk, is een basis behoefte

Denk bijvoorbeeld aan danskunst. Bij deze kunstvorm is er ook ruimte voor fysieke interactie en communicatie. Fysieke interactie is onmisbaar als je nieuwe vormen van samenleven opnieuw uit wilt vinden. Want: *„wat we tot uitdrukking willen brengen en uit willen wisselen, hoe effectief we daarbij zijn, hoe we de ander lezen en hoe we reageren op de impulsen die wij van anderen ontvangen, verloopt allemaal in de eerste plaats via het lichaam'.* *Dans is de kunstvorm die 'speaks beyond borders'. 1)* En communicatie, ook lijfelijk, is een basis behoefte.

Ook architectuur en literatuur kunnen communicatie over het wonen van nu

Hashim Sarkis (curator)

of in de toekomst op gang brengen. Voor architectuur gaat dat verder dan voor literatuur, omdat het fysieke consequenties heeft. Zodra een gebouw of project is opgeleverd kan het sociale proces van ontmoeting en fysieke communicatie beginnen. In hoeverre het gedrag van 'eindgebruikers' aansluit bij de doelstellingen en verwachtingen van de ontwerper is mede afhankelijk van de mate waarin de nieuwe ontmoetingsplekken aansluiten bij hun cultuur. Nieuwe varianten van zowel gemeenschappelijke als openbare ruimtes zorgen er voor dat mensen nieuwe ervaringen op doen. Het kan mensen aan het denken zetten en de communicatie over vormgeving, zeggenschap en gebruik op gang brengen.

Inspirerende literatuur

Ook literatuur kan mensen op nieuwe ideeën over wonen en samenleven brengen. Verhalen zijn 'empathie-machines', het is zelfs, dé manier om een nieuw bewustzijn te openbaren aan iemand die daar eerder nooit over zou hebben nagedacht'. 2) Die verhalen hebben mensen nodig.

ur 2021 in Venetië

Dat geldt ook voor gemeenschappelijk wonen. Hier is sinds de jaren zestig van de vorige eeuw - opnieuw en in ruime mate - ervaring mee opgedaan. Met communes, woongroepen en andere varianten van gemeenschappelijk wonen, bijvoorbeeld van ouderen. Materiaal genoeg dus voor inspirerende literatuur.

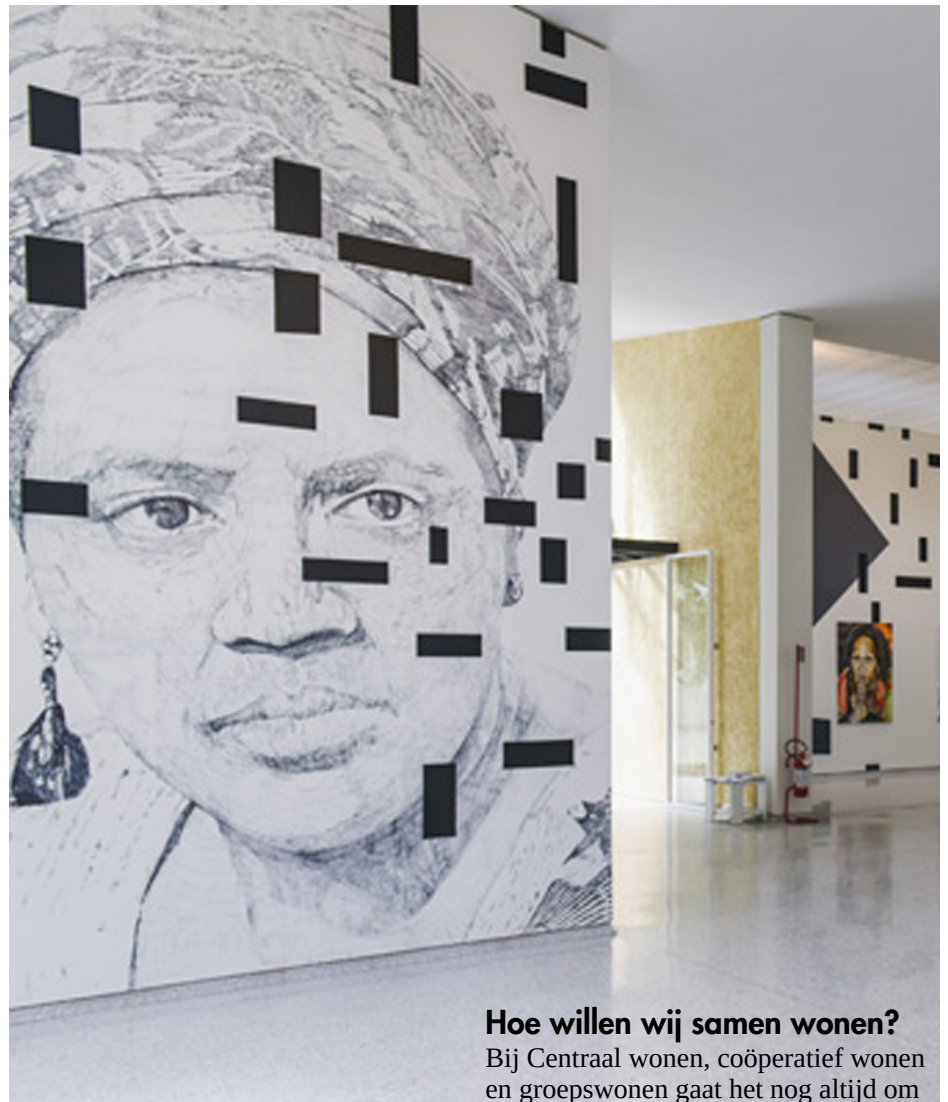
In de beginperiode waren ideaalbeelden en droombeelden de inspiratiebronnen: Nu kunnen er verhalen worden geschreven die zijn gebaseerd zijn op praktisch ervaringen met gemeenschappelijk wonen.

Rietveldpaviljoen en andere inzendingen

In de documentatie bij de Nederlandse inzending wordt de hoofdvraag van deze Biënnale : **'hoe willen wij samenleven?'** uitgebreid met de vraag: **'wie zijn wij?'**

Trefbegrippen zijn 'multipliciteit' en 'multispecies Urbanism'. Multispecies Urbanism *) gaat over de complexiteit van de moderne stedelijke samenleving. Van de ontwerper vraagt dat:

- (meer) aandacht voor de variatie in herkomst, cultuur en gedrag van stedelingen
 - gelijkwaardige aandacht voor alle anderen vormen van stedelijk leven
- Bewustzijn hiervan is wezenlijk, zowel voor ontwerpers en politici als voor eindgebruikers, de bewoners.

Hoe willen wij samen wonen?

Bij Centraal wonen, coöperatief wonen en groepswonen gaat het nog altijd om een manier van wonen die mensen vrijwillig! met elkaar verbindt. De verhalen hierover en de woonbeelden daarbij staan loodrecht op de realiteit van het bouwen: de productie van gezinswoningen heeft de prioriteit. Zowel toen als nu.

Toen ging het de pioniers van gemeenschappelijk wonen om contact tussen bewoners en werden de nadelen van het geïsoleerd wonende kerngezin breed uitgemeten. Nu zijn het niet meer voornamelijk gezinnen waarvoor gebouwd moet worden; éénpersoonshuishoudens maken het leeuwendeel uit van de woningzoekenden. Voor deze categorie is gemeenschappelijk wonen vaak nog aantrekkelijker dan voor leden van een kerngezin.

foto's: Het Nederlands paviljoen

Het gesprek over hoe wij in deze tijd willen wonen moet opnieuw worden gevoerd, uitgebreid met het woordje samen.

De opgave voor en ambitie van deze tijd is zo complex, omdat elk ontwerp voor eco-systemen in de stedelijke openbare ruimte, de mens en alle andere levende soorten moet omvatten', aldus Sarkis.

Projecten als Urbaniahoeve, openbare voedselbossen, het Amsterdamse project van hoge, smalle bakken op palen zijn voorbeelden hiervan.

De boodschap die daarbij wordt uitgedragen luidt: Het moet komen van architecten én van de mensen zelf. Op de politiek kunnen wij niet wachten, want 'politiek verdeelt en isoleert', zegt Sarkis.

De Tentoonstelling

De vraag in hoeverre de beloftes - in beeld en/of woord - worden waargemaakt op deze Architectuur Biënnale kan natuurlijk het best worden gesteld aan mensen die er zelf zijn geweest. Ria Niclaes en Peter Lüthi waren er en zijn bereid iets te vertellen over hun ervaringen; de documentatie die op tafel kwam was daarbij een nuttige aanvulling. Samen vertegenwoordigen zij zowel de sociale (sociaal gedrag en cultuur) als de ruimtelijke (architectuur) invalshoek.

Wat beiden opviel in het Rietveldpaviljoen was dat de aandacht voor de centrale vraag van deze Biënnale - **hoe willen wij samen wonen?** - inderdaad centraal stond. In het Rietveld Paviljoen wordt deze vraag uitgebreid met een ook centraal staande tegenvraag: **Wie zijn wij?** (<https://whoiswe.hetnieuwinstituut.nl>)

Iets anders, maar ook opmerkelijk, was hun ontdekking dat de Nederlandse afvaardiging naar deze Biënnale voor 100% uit vrouwen bestond.

Ook anders dan in voorgaande jaren was dat er aanzienlijk minder spectaculaire architectuur werd getoond en er minder ruimte was voor 'architectonische hoogstandjes'. Dat was niet alleen opmerkelijk bij de Nederlandse inzending, maar gold voor de meeste exposities.

Veel aandacht was er wel voor:

- Collectieve woonvormen, zowel toen als nu
- (Buurt)zelfbeheer projecten

- Kleinschalige woonprojecten
- Infrastructuur en architectuur met aandacht en begrip voor zowel menselijk als niet menselijk leven (in de stad).

Waarbij de stad wordt opgevat als een 'complex systeem, waarin elke interventie op ecologisch, sociaal, economisch of infrastructureel gebied merkbaar wordt in de andere domeinen'. 3)

Architectuur met aandacht en begrip voor zowel menselijk als niet menselijk leven

Hoe kunnen we overleven?

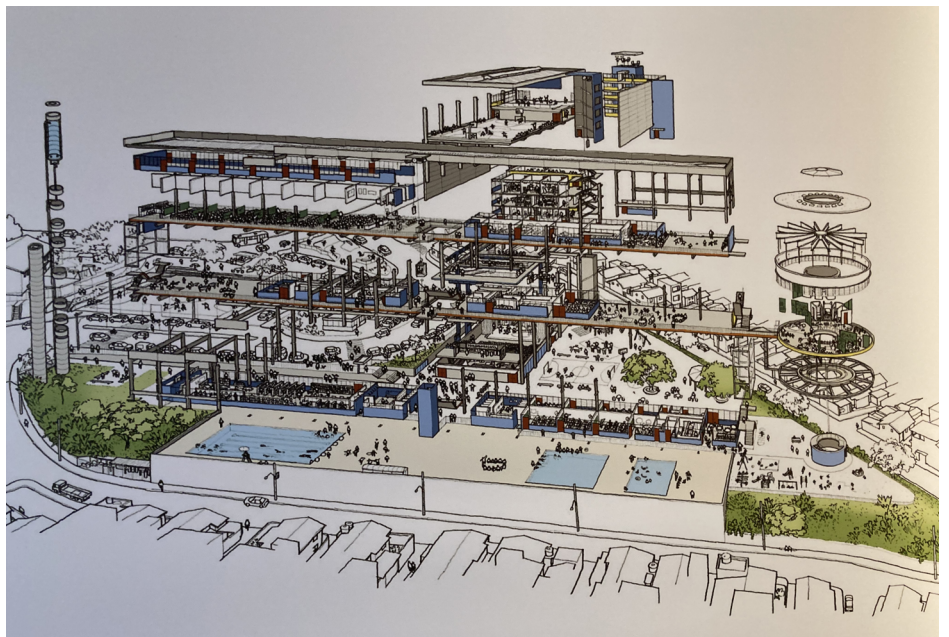
'Values of survival' staan centraal in de Nederlandse bijdrage aan deze Biënnale. Manieren van denken en van ontwerpen worden kritisch bekeken. Kunnen de vragen van deze tijd, 'hoe kunnen we overleven?' en '(hoe) kunnen we dan nog genieten?' hiermee worden beantwoord?

Twee op gemeenschappelijkheid, zelfbeheer en multifunctionaliteit georiënteerde projecten vielen Ria en Peter extra op, in positieve zin.

De 'Marché à Clichy-sous-Bois' voor Frankrijk en het project 'Maoi' in Sao Paulo voor Brazilië hebben kenmerken

Project 'Marché à Clichy-sous-Bois'

Project 'Maoi' in Sao Paulo

De Marché à Clichy-sous-Bois ligt in de periferie van Parijs, een gebied waar overwegend immigranten wonen in (veel te) kleine woningen met een (ernstig) tekort aan groene buitenruimte. Tijdens de pandemie wordt dit probleem nog urgenter.

Sociale integratie

Dit ambitieuze, grootschalige hergebruik project wordt als instrument ingezet om de sociale integratie te bevorderen. 'Wonen in een markt' toont een serie modellen waarmee het ontwerp-proces van het Plateau Centrale project, 'Leven in een Markt', zichtbaar wordt gemaakt'. Er staat een model, schaal 1:50, van een deel van het Plateau Central, als een analogie van Georges Perec's essay 'La vie moderne d'emploi', waarin de levensstijl(en) van de bewoners van het plateau worden beschreven. De appartementen liggen centraal, er zijn groene daken, terrassen voor gemeenschappelijk gebruik en er is een voedselmarkt. **)

Zowel commerciële als gemeenschappelijke voorzieningen in eigen beheer maken deel uit van het project.

Het Maoi project (van SESC24) ligt in het centrum van Sao Paulo, een megacity met 12 miljoen inwoners. Het gebied wordt gekenmerkt door grootschalige architectuur, die associaties

oproept met het Russische constructivisme.

Gevoel van straatleven

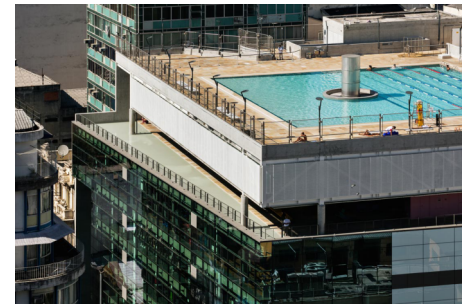
Eén van deze betonnen panden werd, geïnspireerd door een 'utopische visie in een steeds meer dystopisch politiek klimaat', aangepakt. De ingrepen in het pand met een groot atrium, zijn spectaculair. Het atrium werd versterkt met kolommen, die het gewicht van een zwembad met strand op het dak kunnen dragen. Op het terrein werd een nieuwe servicetoren toegevoegd, die via een circulaire ontsluiting met het hoofdgebouw is verbonden. Er zijn expositieruimtes, een theater en ruimtes voor (buiten)sport activiteiten. Er ontstonden meerdere intermediaire ruimtes, waar mensen elkaar kunnen ontmoeten en een gevoel van straatleven binnen het gebouw wordt gecreëerd.

'Toegankelijkheid voor iedereen' is daarbij het motto, ook van architect Paulo Mendes da Rocha.

De sfeer rondom het Maoi's project staat in scherp contrast met de directe omgeving, die gekenmerkt wordt door afgesloten poorten en hekken. Hier zijn geen barrières, iedereen is welkom, zonder daarbij mensen uit te sluiten.

AD

Met dank aan Ria Niclaes en Peter Lüthi.

'Maoi' in Sao Paulo met zwembad op dak niveau

Voetnoten:

*) Multi species urbanism is 'a just urban development and special practice generated by creating reciprocal relationships between humans and more than humans.' La Bienale di Venetia, Het Nieuwe Instituut, 2021, blz. 11 e.v. ***)Ervaring leert dat 'dat activiteiten gekoppeld aan voedsel een van de de meest efficiënte middelen is om mensen tot actieve participatie te bewegen ('Living within a market, Plateau Central Masterplan')

- 1) Brochure Biennale Architectuur 2021
- 2) 'Verwilderd', Richard Powers in De Groene Amsterdammer, 14-10-21
- 3) La Bienale di Venetia, Het Nieuwe Instituut, 2021 (zie *)

Boekbespreking

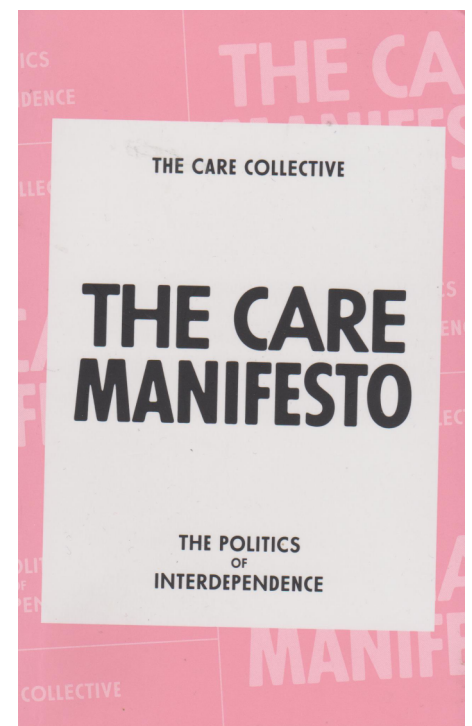
Het 'Care Manifesto'

Er hebben in de geschiedenis al heel wat revoluties plaatsgevonden, en ook in deze tijd zijn mensen de straat opgegaan om corrupte en onderdrukken regimes ten val te brengen, en deze te vervangen door een democratische regeringsvorm die er voor de bevolking zou zijn. Soms lukt dat, maar niet meer dan soms. In de beroemde franse Revolutie heft het volk ten val gebracht om 15 jaar later te worden geregeerd door een Keizer. Napolen.

Maar hoezo revolutie? Hebben we er een nodig? Als we de auteurs van het 'CARE MANIFESTO' mogen geloven is dat inderdaad het geval, omdat de invoering van het neoliberalisme in de tachtiger Jaren een verwoestend effect heft gehad op de samenleving. Sociale voorzieningen zijn zwaar beschadigd, zoals (in Engeland) de nationale ge-

zondheidszorg, onderwijs, gemeentelijke diensten en sociale voorzieningen. Terwijl we in ons privéleven lijken te zijn gereduceerd tot concurrerende en eenzame individuen.

We have been encouraged to feel and act like hyper-individualized, competitive subjects who primarily look out for

ourselves. But in order to really thrive we need caring communities. We need localized environments in which we can flourish: in which we can support each other and generate networks of belonging. (page 45)

(We zijn aangemoedigd om te voelen en te handelen als hyper-individuele eenlingen die in de eerste plaats voor zichzelf zorgen. Maar om ons werkelijk te ontwikkelen hebben we zorgzame gemeenschappen nodig. Een omgeving waarin we tot bloei kunnen komen, waar we elkaar kunnen steunen en waarin we netwerken vormen waar we bij kunnen horen.)

Een omgeving waarin we tot bloei kunnen komen, waar we elkaar kunnen steunen

Bij elkaar betrokken zijn

We hebben een omgeving nodig 'die onze mogelijkheden kunnen ondersteunen en die onze onderlinge afhankelijkheid kunnen voeden' in plaats van de 'georganiseerde eenzaamheid' die het resultaat is van het neoliberalisme. Zorg is hier het toverwoord. Dit betekent niet alleen dat we hulp verlenen aan degenen die dit nodig hebben, zoals in een verzorgingshuis, het betekent ook dat we bij elkaar betrokken zijn, elkaar beschermen, en elkaar uitnodigen onze mogelijkheden te ontwikkelen. In het Engels heeft 'care' een bredere betekenis dan in het Nederlands, het betekent niet alleen 'zorgen voor' maar ook 'geven om'. Hiermee is het een waardige opvolger van het begrip 'love' dat we nog kennen uit de zestiger en zeventiger Jaren, een waardige opvolger, zonder de verwarrende bijbetekenis van 'de liefde bedrijven'.

Op verschillende niveaus

Het CARE MANIFESTO laat een aantal omgevingen zien waarin 'care' of 'zorg' een belangrijke rol kunnen spelen. Deze vinden we op verschillende niveaus: bij Verwantschappen, 'Locale Gemeenschappen', 'Staten' en de 'Wereld als geheel'.

Bij 'Verwantschappen' pleiten de auteurs voor 'promiscuous care', zorg die verder gaat dan het eigen gezin of de eigen familie, waardoor er aan meer mensen zorg kan worden geboden, door de verschillen heen. Op dit punt verwijzen zij naar Gemeenschappelijk Wonen (Cohousing) waar de bewoners voor elkaars kinderen kunnen zorgen en huishoudelijk werk kunnen delen.

Locale Gemeenschappen' zijn het terrein van wederzijdse betrokkenheid ('care') waar de openbare sfeer kan worden herbouwd en de democratie hersteld. Hier kan gedacht worden aan 'insourcing' (het tegendeel van 'outsourcing', dus het terugbrengen van lokale productieve activiteiten) en het delen van de infrastructuur, zoals bij 'commons', wat kan helpen om weer grip te krijgen op zorg en welzijn.

Bij het niveau van de 'Staat' kunnen we denken aan het versterken van sociale voorzieningen, onderwijs, het opnieuw uitvinden van de democratie, zorg en welzijn.

Op het niveau van de 'Wereld' krijgt het begrip 'zorg' een bredere betekenis, hier gaat het om het zorgzaam omgaan met het milieu, en het ontwikkelen van duurzame oplossingen.

Deze initiatieven vragen om ondersteuning door 'Zorgzame Politiek'. Hier laten de auteurs zien hoe politici kunnen bijdragen aan de verschillende soorten van zorg op de genoemde niveaus: 'Verwantschappen', 'Lokale Gemeenschappen', 'Staten en de 'Wereld'.

Economisch systeem

Hand in hand met deze veranderingen moet ook ons economisch systeem, het neoliberalisme, omgevormd worden, omdat het ons niet alleen in eenzame individuen heeft veranderd, sociale voorzieningen heeft ontmanteld, en het verschil tussen arm en rijk heeft vergroot, maar ook heeft geleid tot uitbuiting en vervuiling van onze natuurlijke habitat en klimaatverandering. Hier moet de 'logica van de markt' worden vervangen door de 'logica van de zorg'. Hier kunnen we kijken naar bestaande coöperaties, waar de wisselwerking tussen makers en gebruikers het leidende principe is. Zoals in de coöperatie 'Mondragon' in Spanje, die hier als voorbeeld kan dienen.

Zo is de revolutie die de auteurs van het CARE MANIFESTO voorstaan gebaseerd op maatschappelijke ontwikkelingen die al in veel buurten en wijken zijn geworteld. Waarmee de kans dat we van de regen in de drup komen, en van de koning naar de Keizer gaan, wordt vermeden.

In het CARE MANIFESTO wordt bovendien verwezen naar vele auteurs. En aan het eind is een lijst van publicaties opgenomen die acht pagina's beslaat, om verder te lezen. Maar laten we niet vergeten ook iets te doen...

FK

THE CARE MANIFESTO

'The politics of interdependence' by 'the care collective' - Pocket book 114 pages - £ 8,99

Verso 50, 2020

UK: 6 Meard Street, London W1 OEG

Kim Verheugen

COLUMN

Niet Nederlandse afkomst: welkom!

Ons woonproject bestaat komend jaar 25 jaar. En in die tijd is er heel wat veranderd. De jonge gezinnen van toen zijn nu de nestors van ons project. Hier en daar komen en gaan er mensen, maar over het algemeen is het verloop vrij laag. Na jaren van veel alleenstaande mensen hebben we best wel wat instroom gehad van gezinnen met meerder kinderen. De hele samenstelling is veranderd wat zeker de vastgeroeste dynamiek een poeier heeft gegeven. Voor sommigen is dit een kwestie van wennen voor anderen kon deze verandering niet eerder beginnen.

Er is me wel iets opgevallen. Ik heb me voor deze column niet verdiept in het verleden, dus het hoe en waarom weet ik niet en daar moet u mij maar niet op vastpinnen. In de Wonenwijken wonen geen mensen van niet Nederlandse afkomst. Wat mij betreft is dat best wel een dingetje, want ik weet met zekerheid te zeggen dat ze wel degelijk welkom zijn.

Vrouwendag

Tijdens de massale vlucht van de Syrische bevolking in 2015 zat het AZC in Ede vol met vluchtelingen. Om ons maatschappelijke steentje bij te dragen én omdat we het wilden hebben we een vrouwendag georganiseerd. We hadden een leuke middag in elkaar gedraaid zodat wij deze mensen konden laten zien dat ook wij ze welkom heetten.

Zo leerden we in elkaars talen versjes en zongen we liedjes op bekende deuntjes. Het klinkt allemaal een beetje kneuterig, maar we waren bloedserius. Het werd een hele leuke middag. De kinderen speelden met elkaar en de vrouwen lachten en aten met elkaar. Met een aantal van deze vrouwen ben ik uiteindelijk bevriend geraakt en we zoeken elkaar nog regelmatig op.

Geen toename van aanmeldingen

Bij de werkgroep werving en intake merken we geen toename van aanmeldingen van mensen met deze achtergrond. Waarom niet vroeg ik me af. Voelen ze zich toch niet welkom? Mag het niet van de gemeente? Zouden ze liever elkaar op?

Ik vroeg het mijn vriendin Rania en deze vertelde me dat ze destijds inderdaad een huis toegewezen kregen. Dit werd geregeld door het COA (Centraal Orgaan Asielzoekers) de gemeente Ede en de woningbouwvereniging. Het kwam niet in hun op om een ander huis te zoeken omdat ze dankbaar waren voor wat ze hadden gekregen. Die kwam even binnen. Ze hadden best wel in een woongemeenschap als de Wonenwijken willen wonen, maar in hun ogen zou het respectloos zijn als je de hand die je helpt afwijst.

Mooie mensen

Als je het mij zou vragen zou ik best wel willen dat deze drie instanties de Wonenwijken zou betrekken bij het toewijzen van deze mooie mensen. Zeker met de grote groep Afghaanse vluchtelingen die er nu is mogen we niet de andere kant opkijken en moeten deze drie instanties verder kijken dan het bekende aanbod en naar de wijze waarop woningen aangeboden worden.

Ik ben eigenlijk wel nieuwsgierig naar de ervaringen van de andere gemeenschappelijk wonen projecten in Nederland. Reacties zijn dan ook welkom: k.verheugen@telfort.nl

Mooie mensen

Wooncoöperaties: Wonen in zelfbeheer

Huizen zijn om in te wonen, niet om winst mee te maken! In een wooncoöperatie zijn bewoners samen verantwoordelijk

Marta Resink schrijft in het laatste nummer, 160, van ZOZ van november/december 2020 een heel duidelijk en interessant artikel over het ontstaan en de betekenis van wooncoöperaties. Wij nemen het hieronder graag over.

In de nieuwe woningwet die in 2015 van kracht werd, is voor het eerst de coöperatieve vereniging als organisatievorm van huurders en kopers opgenomen. Een wooncoöperatie is een woonvorm waarbij de leden (bewoners) gezamenlijk verantwoordelijkheid nemen over hun huisvesting. Samen besturen en beheren zij hun eigen wooncomplex en maken afspraken over het samen delen van ruimtes en voorzieningen, het innen van de huren en het aannemen van nieuwe bewoners. Een wooncoöperatie kan een kleine hechte gemeenschap zijn maar ook een losse groep of een ecodorp. Voorwaarde is wel dat de groep in staat is zichzelf op professionele wijze te organiseren. Er zijn verschillende varianten, zoals bijvoorbeeld een huur- of vastgoedvereniging, of een koperscoöperatie.

Kennisnetwerk Cooplinc

Bij het opzetten/professionaliseren van een wooncoöperatie komt veel kijken. Daarom werd in 2016 Cooplinc opgericht door betrokkenen bij organisaties die zich al jaren sterk maken voor betaalbaar wonen: !Woon, de Woonbond, Woningbouwvereniging Gelderland (WBGV) en de (landelijke) Vereniging Gemeenschappelijk Wonen: www.cooplink.nl. Meer dan 120 initiatieven hebben zich bij Cooplinc aangesloten waarvan circa 40 lid zijn van de vereniging. Cooplinc biedt Kennisdeelsessies aan om de 3 weken, verspreidt

een nieuwsbrief, deelt kennis en informatie via de website en lobbyt bij overheden en financiers om wooncoöperaties mogelijk te maken.

Cooplinc wordt in de startfase ondersteund door het ministerie van BZK, maar zal vanaf 2022 op eigen benen staan. Via een speciaal pilot programma biedt Platform 31 procesbegeleiding aan, aan tien heel verschillende wooncoöperaties. Zie platform31.nl 'wooncoöperaties'.

Nederlandse banken zijn bezig met het ontwikkelen van producten voor wooncoöperaties

Vastgoed vrijkopen uit de markt

Een wooncoöperatie heeft geen winstoogmerk: het collectief blijft eigenaar. Op de financiering van dergelijke constructies zijn Nederlandse banken nog niet ingesteld. Maar de coöperatieve Duitse bank GLS heeft daar wel ruim

ervaring mee en biedt leningen tegen een zeer gunstige rente aan. Maar Nederlandse banken zijn bezig met het ontwikkelen van producten voor wooncoöperaties en een landelijke financieringsfonds is imminent. VrijCoop is een vereniging van wooncoöperaties die ook kiezen voor onderlinge solidariteit. Daarbij werkt VrijCoop het model van het in Duitsland actieve Mietschuster Syndikat om naar de Nederlandse situatie, met als eerste voorbeelden woonwerkpad Soweto in Amsterdam en Ekodorp Boekel. Nadat de leningen zijn afgelost blijven er uiteindelijk huurinkomsten over. Die huuroverschotten worden ingezet voor leningen aan nieuwe woongemeenschappen die lid en project zijn van VrijCoop. Zo blijft vastgoed eigendom van de gemeenschap en niet van een individu. En worden de woningen buiten de markt gehouden. Want huizen zijn om in te wonen en niet om winst mee te maken. Web: vrijcoop.org.

Mailadressen van Cooplinc

- Algemeen: [cooplink.nl](mailto:info@cooplink.nl)
- Cooplinc kennisdeelsessies: [cooplink.nl/agenda](mailto:info@cooplink.nl)

Een brochure van Cooplinc

De architectuur van Centraal Wonen

Een straat als een dorp, een huis als een jas

De afstudeerscriptie van Sanne van Drenth, student aan de Vrije Universiteit in Amsterdam, MA Kunst en Cultuur, architectuurgeschiedenis.

In de vorige Gewoon Anders is uitgebreid aandacht besteed aan het onderzoek van Dorit Fromm en Els de Jong naar de Centraal Wonen 'de Hilversumse Meent' in Hilversum. Uit de vele aanwezigen bij de boekpresentatie bleek wel dat de geschiedenis en ontwikkeling van Centraal Wonen op een brede belangstelling kan rekenen.

Nu is er een werkstuk van Sanne van Drenth dat de geschiedenis en ontwikkeling van Centraal Wonen bekijkt vanuit architectuurhistorisch perspectief aan de hand van vier projecten uit de begintijd: 'De Wandelmeent' in Hilversum, 'De Meenthe' in Tilburg, 'De Banier' in Rotterdam en 'GW Nieuwegein' in Nieuwegein.

Architectuurhistorische context

In het eerste deel van deze afstudeerscriptie wordt Centraal Wonen

geplaatst in een architectuurhistorische context. Zo komen we langs de Franse utopische socialisten, de Phalanstères van Fourier, de Tuinstadgedachte van Ebenezer Howard, de Eenkeukenhuizen uit de eerste feministische golf, en de Wijkgedachte uit de naoorlogse wederopbouwperiode, de Communes uit de jaren zestig en de woongroepen uit de jaren zeventig.

Ontmoeting

Daarbij komen ook stromingen in de architectuur aan de orde: Team X en de Forumgroep, die zich keerden tegen het puur zakelijke van de modernistische architectuur en de nadruk legden op de ontmoeting en de SAR die bewonersinspraak wilde faciliteren door uit te gaan van bouwstructuren, 'draggers', waarin bewoners met gestandaardiseerde wand-, keuken- en badkamerelementen hun eigen plattegronden konden ontwerpen.

Buitenlandse voorbeelden

Ook de ontstaansgeschiedenis van de Landelijke Vereniging Centraal Wonen komt aan de orde, en de inspiratie die de initiatiefnemers haalden uit buitenlandse voorbeelden in Duitsland en vooral Denemarken. En de eerst geformuleerde doelstellingen. En de moeilijkheden die overkomen moesten worden om de eerste projecten van de grond te krijgen.

Vier projecten

Na deze uitvoerige beschrijving van de historische context en de inhoudelijke ontwikkeling, vervolgt de scriptie met een lezing van de architectuur van vier projecten. Zoals gezegd zijn dit de projecten de Wandelmeent, de Meenthe, GW Nieuwegein en de Banier. Aan bod komen de inspraakmethoden, de doelstellingen, en de ontwerpen. Hierbij wordt niet alleen gekeken naar de architectuur, maar ook naar de stedenbouwkundige aspecten en de buitenruimten van de projecten.

Veel veranderd

Aangezien de projecten al zo rond de veertig jaar bestaan is er in de loop van de tijd ook veel veranderd. Interessant omdat je hier ook een verandering van de tijdgeest aan kunt aflezen. Zoals het verduurzamen van de Wandelmeent in Hilversum en de totale renovatie van GW Nieuwegein, waar in 2008 de indeling opnieuw moest worden uitgevonden.

Centraal Wonen is de meest coherente beweging in de Nederlandse woningbouwgeschiedenis

Nabeschuiving

Sanne van Drenth besluit met een nabeschuiving, waaruit ik graag de volgende zin wil citeren:

„Centraal Wonen is de meest coherente beweging in de Nederlandse woningbouwgeschiedenis waarin de sociale, emancipatorische en demo-

cratische idealen uit de jaren zestig en zeventig zo helder zijn vertaald in gedeelde woonbehoeften en woonprojecten'.

In deze nabeschuiving wordt ook gekeken naar de waarde van Centraal Wonen, of 'Gemeenschappelijk Wonen', in de toekomst.

Interessant werkstuk

Al met al een interessant werkstuk - en leuk om te vermelden - waarbij de auteur veelvuldig gebruik heeft gemaakt van teksten uit 'Gewoon Anders'!

Wie geïnteresseerd is kan een kopie aanvragen bij de auteur, door een e-mail te sturen naar:

sannevdrenth@gmail.com. Het werkstuk is ook online te vinden op de website van de Vereniging Gemeenschappelijk Wonen:

<http://repository.cohousing.nl:8080/jsp/ui/handle/20.500.12011/565>

FK

Samen Leven Samen Wonen

Een documentaireserie in zeven delen

'Cohousing' of 'Gemeenschappelijk Wonen' is in de laatste paar jaar, na een lange winterslaap, weer 'hot' geworden. Ongeveer vijf jaar geleden is op de faculteit Bouwkunde, in Delft, het zogenaamde 'Co-Lab' opgericht om onderzoek te doen naar deze woonvorm, wereldwijd.

Twee jaar geleden zou de reizende tentoonstelling getiteld 'Together! The new Architecture of the Collective', van het Duitse Vitra Design Museum, naar Delft komen, en toen gooide de pandemie roet in het eten.

Onder de zelfde naam

Maar in Delft liet men zich hierdoor niet ontmoedigen. Onder leiding van Darinka Czischke van 'Co-Lab' hebben verschillende Delftse partijen, waaronder de gemeente, zo'n anderhalf jaar

geleden besloten een project te organiseren onder dezelfde naam: 'Project Together', met het doel verschillende vormen van gemeenschappelijk wonen uit de hele wereld onder de aandacht te brengen door middel van lezingen, presentaties van onderzoek, een bescheiden tentoonstelling, en het organiseren van panels met deskundigen uit verschillende landen, om te discussiëren over de verschillende vormen van cohousing, de betekenis ervan en de kansen, of belemmeringen, als het gaat om realisatie in de huidige maatschappelijke context. Zie hiervoor:

<https://co-lab-research.net/aboutus/>

Vormen van gemeenschappelijk wonen uit de hele wereld onder de aandacht te brengen

Projecten bezocht

In het kader van dit Project Together is ook opdracht gegeven tot het maken van een vijftal 'Together Stories' over verschillende vormen van 'Gemeenschappelijk Wonen' in Nederland. Hiervoor hebben filmmakers Eric Creemers en Ron Blom verschillende projecten bezocht, waarbij zij bewoners, initiatiefnemers en politici hebben geïnterviewd.

Documentaireserie

Tegelijkertijd zijn Eric en Ron bezig met hun documentaireserie over collectief wonen, geheten 'Samen Leven Samen Wonen'. De eerste afleveringen van deze serie zijn nu te zien op de site van 'Samen Leven Samen Wonen'.

Vijfde aflevering

In de vijfde aflevering besteden zij ook aandacht aan Centraal Wonen projecten, namelijk in Rotterdam (de Banier) en in Delft (CW Tanthof). Gaat dat zien:

<https://samenlevensamenwonen.nl>
<https://openrotterdam.nl/video-inwoongemeenschap-de-banier-in-de-agniesebuurt-wordt-alles-gedeeld/>

FK

Ook wordt aandacht besteed aan Centraal Wonen projecten in Rotterdam en Delft

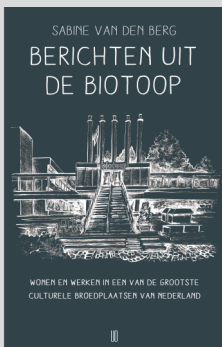

Schrijfster Sabine van den Berg woonde tussen 2015 en 2020 in De Biotoop van Haren, één van de grootste culturele broedplaatsen van Nederland.

Berichten uit de Biotoop kwam in 2019 uit bij Uitgeverij Oevers. Momenteel werkt zij aan haar roman *Biotopia*, waarin dezelfde woongemeenschap centraal staat.

Sabine is inmiddels naar een Amsterdamse woongroep verhuisd. Haar blog *Terug naar Amsterdam* gaat over haar terugkeer naar de hoofdstad na zestien jaar. Meer info: www.sabinevandenbergh.com

Hiernaast een verhaal en tekening van Sabine van den Berg, gedateerd december 2017. Uit het boek: *„Berichten uit de Biotoop”*.

Onthechten

Berichten uit de Biotoop

'Je mag het uitpakken,' zegt de spelleider. Op tafel ligt een paddenstoelvormig pak waarvan mijn medespelers raden dat er een djembé in zit. Ik trek het papier weg en voel aan de verende ondergrond dat ze het mis hebben. Een knuffelhond van zeker een meter hoog komt tevoorschijn, het type dat ik wel eens als mascotte aan de grille van een vrachtwagen heb zien bungelen. 'Dank u, Sinterklaasje,' zing ik. 'Nee, nee!' De spelleider schudt onverbiddelijk met haar hoofd en wijsvinger. 'Niet te veel hechten aan je cadeaus, ze kunnen nog van eigenaar wisselen.'

Mijn buurvrouw Rebecca kijkt verlekkerd naar de hond. 'Misschien krijg ik hem wel.'

Ik zet het gevaarte naast me neer en geef de dobbelsteen door. Soms bepaalt de worp dat je een cadeau aan een ander moet geven. Aan degene met het kortste haar bijvoorbeeld. Of aan iemand met een bril, of degene met de minste cadeautjes. Er is zelfs een kaartje dat je kunt inzetten wanneer je helemaal geen cadeaus meer hebt. Dan moet iedereen iets aan jou geven.

Een week geleden las ik een oproep op Facebook voor een Sinterklaas-dobbelavond in onze Biobar. Er stond bij: 'Heb je thuis nog iets liggen wat je zelf niet meer gebruikt, maar waar je wél iemand anders blij mee kunt maken: pak het in en neem het mee.'

De pakjesavond met mijn man en tienerzoons heb ik inmiddels achter de rug. We pokerden met chocolademunten. Voor het dobbelen lopen ze niet warm, dus zit ik als enige afgevaardigde van mijn gezin tussen medebewoners en zing met hen Sinterklaasliedjes, eet pepernoten en geniet. Ondanks de onrustig makende wetenschap dat ik niet mag hechten.

Het tweede pak dat ik open is een kerstpakket. Aan de reacties merk ik dat dit een begerenswaardig object is, maar ik durf niet blij te zijn. Er zijn cadeaus die op het lijf geschreven lijken voor sommigen, maar toch bij een ander terecht komen. Zoals het fabeltjesboek dat Eric de verhalenverteller graag zou willen hebben en de snoeppizza die perfect bij mijn overbuurjongen Paul past omdat hij pizzabakker is. Alleen mijn knuffelhond belandt voorlopig bij Rebecca.

Dan trekt een overbuur een kaartje dat gebiedt dat iemand van plaats moet wisselen. En ja hoor, ik ben de klos. Ik beland aan de overkant van de tafel bij een rood glanzend pakje en kijk uit op het kerstpakket dat is achtergebleven. Al hou ik best van spelletjes, erg competitief ben ik niet. Ineens heb ik er genoeg van.

Wanneer we even pauzeren, neem ik afscheid en lever het rode pakje in. Rebecca bekent dat het van haar afkomstig is. Ze wil dat ik het krijg. Ik maak het open. Een boek, een chocoladereepje, twee mandarijnen en een cadeaubon.

'Hoe was het?' vraagt mijn man als ik thuiskom. 'Ik vond het een rot-spel,' antwoord ik. 'Je mocht je niet hechten aan je cadeaus. Maar ik heb toch iets leuks gekregen.' Ik laat hem mijn buit zien.

De volgende ochtend staat mijn overbuurjongen voor de deur. Hij heeft nog een chocoladepletter en een spaarvarkentje voor me. Ik vraag of de snoeppizza bij hem is terechtgekomen. Hij knikt blij. 'We hebben op het laatst alles verdeeld, als de anderen vonden dat het bij jou paste, kreeg je het.' Wanneer ik later die dag langs Rebecca's woning kom, zie ik de grote hond voor de deur zitten. Toch jammer dat ik niet tot het laatst gebleven ben. Ik slik als ik bedenk dat dit pand over twee jaar misschien wordt gesloopt en ik daarna nooit meer Sinterklaas zal vieren met mijn medebewoners.

Uitgelicht uit de VGW Nieuwsbrief augustus 2021

WBTR (Wet Bestuur en Toezicht Rechtspersonen) voor Stichtingen en Verenigingen

Hieronder de belangrijkste punten die gelden voor de meeste verenigingen of stichtingen.

- **De nieuwe wet gaat** per 1 juli 2021 in. Wanneer de komende tijd verenigingen of stichtingen hun statuten gaan veranderen, moeten deze direct voldoen aan deze wet. Bestaande statuten moeten op termijn aangepast worden. In de wet wordt nog geen uiterste termijn genoemd, maar naar verwachting zal die in de loop van het jaar bekend worden.
- **Een aantal punten** hebben te maken met bestuurdersaansprakelijkheid. Deze is behoorlijk aangescherpt.
- Bestuurstaken dienen vastgelegd te worden en bestuurders dienen altijd in het belang van de vereniging te handelen. Vaak is dat al vastgelegd.
- **Bij ieder bestuursbesluit** dient vastgelegd te worden waarom een besluit is genomen en of er sprake is van een persoonlijk belang (kan ook een bedrijfsbelang zijn) van één van de bestuursleden. Zo ja, dan mag deze niet meestemmen.
- **Regeling ontslag bestuurders** is uitgebreid
- **In de statuten moet geregeld** worden, wat er dient te gebeuren, wanneer er geen bestuur meer is (dat is wat anders dan liquidatie). Dat gebeurt nog wel eens. Een slapende vereniging of stichting mag niet meer.
- Idem bij ontstentenis van een bestuurslid (bij ziekte bijvoorbeeld).
- **Ook al zijn de statuten** nog redelijk nieuw, ze dienen aangepast te worden. Dat brengt helaas kosten met zich mee.

NB: ledenvergaderingen en bestuursvergaderingen mogen, vanwege corona, tijdelijk digitaal plaats vinden. Echter, statutenwijzigingen mogen alleen in een fysieke ledenvergadering plaats vinden!

Gemeenschappelijk Wonen Dag

Vanwege corona/covid-19 was er in 2020 en 2021 geen Gemeenschappelijk Wonen Dag. Hopelijk kan het 2022, op zaterdag 16 mei, weer doorgaan.

Woongroep.net is verder uitgebreid

Als je bent ingelogd kun je vanaf nu jouw reacties op advertenties en de reacties van anderen op jouw advertenties terugzien. En bij een advertentie voor je woongemeenschap kun je er nu een foto bij plaatsen.

Ook handig; eigen eerder geplaatste advertenties kunnen nu bijgewerkt worden.

Kijk verder op: <https://nl.woongroep.net/nl/>

VGW Thema avonden

Na de zomer zet de VGW haar in voorjaar 2021 gestarte serie digitale thema-avonden voort.

Met onderwerpen als 'Samenleven in een woongemeenschap' en de 'Geschiedenis van gemeenschappelijk wonen in Nederland' (met Sanne van Drenth - zie pagina 9 van deze Gewoon Anders).

Schrijf naar info@gemeenschappelijkwonen.nl als je zelf een thema hebt dat je graag besproken wilt hebben.

Cooplink kennisdeelbijeenkomsten

Vereniging Cooplink, waar de VGW nauw mee samenwerkt, organiseert elke drie weken een kennisdeelbijeenkomst rond thema's die voor (a.s.) wooncoöperaties van belang kunnen zijn. Zie pag. 8 van deze Gewoon Anders.

Financiering voor wooncoöperaties op komst

Financiering van initiatieven voor wooncoöperaties is doorgaans een groot probleem. SVn en Platform31 ontwikkelen een model dat mogelijk perspectief gaat bieden, een landelijke Financieringsfaciliteit Wooncoöperaties. Meer informatie: platform31.nl

Tips in tijden van Corona

Hoe gaan woongemeenschappen om met het veilig houden in tijden van Corona? Kijk op: <http://www.gemeenschappelijkwonen.nl>

Gehoord • Gezien • Gelezen

INTRODUCTIE

In Gewoon Anders hebben we het eerder over gedragen besluitvorming gehad, of over het nemen van een besluit waar iedereen achterstaat of zich kan vinden. Onderstaand artikel legt de nadruk op het belang van 'meer verbinding' in de woongroep. Omdat je elkaar beter leert kennen.

Verbindende besluitvorming

Met een groep mensen samen wonen, is één, maar met een groep mensen een gemeenschap vormen, is een ander ding. Ingrid Busink van De Grondsteen, School voor Initiatief en Gemeenschapsvorming, geeft aan dat 'de techniek van de gedragen besluitvorming' een proces is, waarmee een groep niet alleen komt tot een 'gedragen besluit', maar ook tot meer verbinding met elkaar.

De techniek van de gedragen besluitvorming is niet alleen een besluitvormingsproces, het is ook een gemeenschapsvormend proces. Tijdens het doorlopen van het proces komen de deelnemers dicht bij elkaar omdat ze elkaar diepgaander leren kennen. In elke fase van het proces treedt die werking op, omdat de betrokkenen steeds worden uitgenodigd om zich werkelijk uit te spreken. Hierdoor worden de groepsleden zich bewust van wat er leeft in de hele gemeenschap.

Verschillende fasen

Het proces kent verschillende fasen: het formuleren van het vraagstuk waarover besloten moet worden, het vormen van een besluitgroep, een beeldvormende fase en een fase waarin alternatieven worden geformuleerd en besproken en ook een bezwarenonderzoek. Voordat het feitelijke besluitvormingsproces met de beeldvormende fase van start kan gaan, is het nodig een besluitgroep in te stellen. Deze groep is nodig om de voortgang in het proces te houden en om te voorkomen dat het proces verzandt in oeverloos gepraat. De besluitgroep is een relatief kleine groep die bestaat uit één tot vijf gekozen leden. Hoewel de hele groep in de drie genoemde fasen erbij betrokken wordt, faciliteert de besluitgroep het proces en neemt met draagvlak van de groep het uiteindelijke besluit.

Verbindende werking

Het proces om te komen tot de besluitgroep heeft op zichzelf al een verbindende werking. Dit komt onder andere al direct tot uiting bij het aanwijzen van de besluitgroepleden. In aanwezigheid van de hele groep noemt ieder de naam van zijn of haar voorkeurskandidaat en de kwaliteiten die deze persoon geschikt maken om het besluitvormingsproces in goede banen te leiden en het besluit te nemen. Het openlijk benoemen van capaciteiten die gezien worden bij de ander is spannend, zowel voor degene die zich uitspreekt als voor degene over wie gesproken wordt. We doen dit niet gemakkelijk, maar het heeft wel een verbindende werking.

Website

Meer informatie: kijk op www.degrondsteen.nl - de website van de School voor Initiatief en Gemeenschapsvorming van Ingrid Busink en/ of lees 'Gezamenlijke gedragen besluitvorming' van Jan Saal.

Geertje Pouderoyen

Nieuws van Omslag in Eindhoven

In een bericht aan Omslagsympathisanten lieten Marta Resink en Anita Hermens onlangs van zich horen:

Er zijn veranderingen gaande maar veel werkzaamheden gaan zo goed als mogelijk door. Binnen de beperkingen van de Covid pandemie zijn zij doorgedaan met het organiseren van activiteiten, vooral in de grote tuin: Theetuinten, Vuur & Soep & Polluck; samen muziek maken en af en toe een gezamenlijke maaltijd. Er ontstonden nieuwe initiatieven en samenwerkingen, maandelijkse vegetarische afhaalmaaltijden i.s.m. de werkgroep Eindhoven-Kobané (solidariteit met Noord-Syrië) en ontmoetingsbijeenkomsten (soms ook door anderen georganiseerd).

Boeiende vredesdag

Recent kwam er weer een groep HBO studenten op bezoek; in september beleefden zo'n 40 mensen een boeiende Vredesdag in de zonovergoten tuin van Omslag. Foto's, verslagjes en aankondigingen vind je op de website <http://www.omslag.nl> en op facebook.

Gehoord • Gezien • Gelezen

Bezinning kerntaak

De afgelopen periode heeft Omslag gebruikt voor een bezinning over haar kerntaak: Mensen bijeenbrengen rond de thema's milieu, vrede, werk, cultuur, economie en solidariteit.

Alle binnenruimten zijn anders ingericht zodat ze toch op verantwoorde manier met kleine groepen bijeen kunnen komen. En er is nu een gastenkamer voor overnachting bijgekomen.

Het landelijk steunpunt AWAL – Anders Wonen Anders Leven = gaat door. En in plaats van het opgeheven ZOZ is Omslag van plan een nieuwsbrief uit te geven. Omslag heeft dringend behoefte aan meer medewerkers op allerlei gebied. En aan financiële ondersteuning: IBAN NL 66 TRIO 0784 8731 86 van Omslag in Eindhoven.

HT

In september beleefden zo'n 40 mensen een boeiende Vredesdag in de zonovergoten tuin van Omslag

Geen idealistisch eilandje in de maatschappij

De Nijmeegse Stadsnomaden is een kleurrijke woongroep. De groep bestaat uit mensen met heel verschillende achtergronden. Van student tot kunstenaar, van verpleegkundige tot filosoof en van ondernemer tot vrijwilliger. Een woongemeenschap die wil laten zien hoe je met weinig middelen zo ecologisch mogelijk kunt leven. Omdat ze zelf zo minimalistisch willen wonen én omdat ze anderen willen inspireren. Om de zoveel jaar naar een andere plek: dat is het lot én kenmerk van de Nijmeegse Stadsnomaden.

Zoals aangegeven is één van de doelen van de groep mensen inspireren op het gebied van duurzame initiatieven. Mensen bewust maken dat we veel meer toe moeten naar een circulaire economie. Dat is fundamenteel anders dan de wegwerp cultuur. Daarnaast wil de groep kennis overdragen over kleinschalig wonen.

De Stadsnomaden richten zich ook op sociale cohesie. Het samenbrengen van de buurt en het samenbrengen van mensen met verschillende achtergronden. Mogelijkheden creëren waar men

sen ideeën en kennis kunnen uitwisselen binnen een ongedwongen, gezellige sfeer. De diverse evenementen die regelmatig georganiseerd worden bieden daarvoor een goede mogelijkheid.

Wonen op wielen

Het concept staat op wielen en is daardoor verplaatsbaar en flexibel. Na de pilot-fase aan de d'Almarasweg, naast botanische tuin Hortus Nijmegen, heeft de groep aan de Dijkstraat in Lent een grotendeels zelfvoorzienend mini dorpje gecreëerd. Elektra komt via zonnepanelen, een filtersysteem zuivert het

afvalwater, er zijn composttoiletten, collectieve douches, een deel van het eten komt uit de eigen moestuin en er scharrelen veel kippen vrij rond. Ook zijn er opmerkelijk veel fietsen. Wel staat de groep aan het begin van iets nieuws. In de loop van dit jaar zullen ze weer naar een volgende locatie vertrekken. En zoals hun naam aangeeft: alles is mobiel. Wat niet wegneemt dat verkassen de nodige tijd en energie kost.

Samen bouwen aan idealen

Waarom kiezen mensen voor deze manier van wonen? Buma geeft aan: 'Ik hou van de ruimte en vrijheid die de Nomaden aan de bewoners geeft. En de mogelijkheid om samen te bouwen aan je idealen.' Laura merkt op: 'Ik woon het liefst in de natuur, in iets kleins en fijns op wielen!' Het werken in de eigen moestuin om samen groenten te telen is voor Joost een pré. En wat door alle bewoners wordt benoemd is het streven zo duurzaam mogelijk te willen leven. Greetje vult aan: 'Door bewust

zelf structuren voor voorzieningen aan te leggen en creatief naar oplossingen te zoeken.’

Tipi voor uiteenlopende activiteiten

De woongemeenschap wil geen idealistisch eilandje in de maatschappij vormen, maar wil er onderdeel van zijn. Daarom organiseren de Stadsnomaden veel activiteiten voor buurtbewoners en andere stadgenoten. Sinds 2019 hebben de Stadsnomaden een tipi die in de lente wordt opgezet en tot aan de herfst blijft staan. De tipi doet dienst als ruimte voor uiteenlopende activiteiten. Zo werden er regelmatig eetcafés en yogaworkshops georganiseerd. Op het programma stonden verder o.a. filosofiezingen, poëzie- en filmavonden en een kunstproject. Ook staat op het terrein een kleurrijke circustent en een openluchtpodium voor optredens en theater. Mede door de inzet van een groepje vrijwilligers was het mogelijk dit alles te realiseren. En voor alle activiteiten geldt: iedereen is welkom! Helaas zijn al langere tijd de workshops en andere evenementen door corona stilgevallen. Zo gauw het kan wil de groep dit weer opstarten.

Buurtschuur

In Lent heeft de woongroep een buurtschuur opgezet: een plek waar de inwoners van Lent gereedschap kunnen delen met elkaar. Het produceren en transporteren van gereedschap kost veel aan grondstoffen en energie, terwijl het relatief vaak weinig gebruikt wordt. Als gereedschap wordt gedeeld hoeft niet iedereen dit persoonlijk aan te schaffen en bespaart op genoemde kosten.

Proeftuin

Dagblad De Gelderlander vatte kernachtig samen: 'De Nijmeegse Stadsnomaden is een bottom-up initiatief, ontstaan uit een groep jonge mensen die op een creatieve en duurzame manier samen willen wonen en samen willen werken. Niet alleen met de bewoners onderling, maar ook met de buurt en de rest van de stad. Op deze manier wordt een proeftuin gecreëerd waar verduurzaming van het dagelijks leven en het tegengaan van verspilling centraal staat.

CA

Bronnen:

droomstadnijmegen.nl / destadsnomaden.nl

De Stadsnomaden op hun terrein in Lent

Vereniging Gemeenschappelijk Wonen

Postbus 19163, 3501 DD Utrecht

Telefoon: 06-13015869

Bank: NL69 INGB 0002015796

Internet: www.gemeenschappelijkwonen.nl

Mail: info@gemeenschappelijkwonen.nl

Lidmaatschap en abonnement Gewoon Anders

- Contributie voor woongemeenschappen van minder dan 25 huishoudens: € 4,00 per huishouden
- Voor woongemeenschappen van 25 of meer huishoudens: € 37,50 + € 2,50 per huishouden
In beide gevallen is dit inclusief 1 abonnement op Gewoon Anders
Extra abonnementen à € 5,00 per stuk
- Woongemeenschappen in oprichting: € 25,00 (onafhankelijk van aantal huishoudens)
Inclusief 1 abonnement op Gewoon Anders
Extra abonnementen à € 5,00 per stuk
- Donateurschap: € 15,00
Inclusief 1 abonnement op Gewoon Anders
Losse abonnementen: € 15,00 (opzeggen voor 1 oktober)

Bestuur

Peter Bakker (*secretaris*) - Gerard Franse (*penningmeester*)

Bram Arnold (*bestuurslid*) - Marcel Leentvaar (*bestuurslid*)

Ben Lindenman (*bestuurslid*)

Katja van der Valk (*kandidaat bestuurslid/voorzitter*)

Bureau

Tienta Verlegh

Algemene informatie

Kijk op www.gemeenschappelijkwonen.nl voor:

- Adressen aangesloten woongemeenschappen
- Consulenten
- Verwante (ook *buitenlandse*) organisaties
- De digitale 'Gewoon Anders'
- Het logeernetwerk
- Studiemateriaal en allerlei actuele informatie over gemeenschappelijk wonen

En ook voor informatie over:

- Adressen van andere woongemeenschappen
- Uitgebreide informatie voor initiatiefgroepen en bestaande woongemeenschappen

Prikbord

Voor woongemeenschappen die nieuwe bewoners zoeken en voor mensen die op zoek zijn naar een woongemeenschap is er de gratis site: www.woongroep.net

Forum

www.gemeenschappelijkwonen.nl/forum

Twitter accounts

@centraalwonen

@CohousingNL

@GemWonenDag

Duurzaamheid: *onze relatie met de natuur volledig herzien*

De meeste debatten over duurzaamheid gaan over beleid, het bedrijfsleven of technologie. Terwijl de onderliggende oorzaak van alle ecologische crises volgens natuurfilosoof Matthijs Schouten toch echt ons wereldbeeld is. 'De teloorgang van de Aarde gaat niet over vervuiling of het uitsterven van soorten: die zijn er enkel onderdeel van. De enige manier waarop we een duurzame toekomst voor onszelf én voor alle andere bewoners van de Aarde kunnen creëren, is door onze relatie met de natuur volledig te herzien.'

Na tientallen jaren van onderzoek komt Matthijs erachter dat verschillende culturen een totaal andere relatie hebben met de natuur. 'Het idee dat we als mens eigenaar zijn van de natuur – en dat de natuur er is om ons te dienen – is een puur Westers idee. Zo beschrijven veel inheemse volkeren in Azië en Zuid-Amerika de natuur als een wereld vol met 'niet-mensen personen'. Op Aarde zijn we met mensen en niet-mensen, maar we zijn allemaal personen. En in veel Oosterse tradities, zoals het boeddhisme, overheerst het beeld van de mens als participant in de natuur. We staan als mens immers niet los van de natuur: we zijn er onderdeel van.'

Bron: MaatschapWij
